

USTAWA
z dnia 29 sierpnia 2003 r.
o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych¹⁾

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2003 r. Nr 166, poz. 1612, z 2005 r. Nr 17, poz. 141.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb ustalania, dokonywania zmian i znoszenia urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz urzędowych nazw obiektów fizjograficznych;
- 2) zasady działania Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych;
- 3) sposób ustalania i ogłaszania wykazów urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz obiektów fizjograficznych.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do ustalania, dokonywania zmian i znoszenia urzędowych nazw w zakresie uregulowanym przepisami o ochronie przyrody, a także w przypadkach gdy urzędową nazwę określa odrębna ustawa.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) jednostka osadnicza - wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi;
- 2) kolonia - jednostkę osadniczą powstałą jako rezultat ekspansji miejscowości poza obszar wcześniej istniejącej zabudowy, w szczególności: kolonię miasta, kolonię wsi;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz ustawę z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw.

- 3) miasto - jednostkę osadniczą o przewadze zwartej zabudowy i funkcjach nierolniczych posiadającą prawa miejskie bądź status miasta nadany w trybie określonym odrębnymi przepisami;
- 4) miejscowość - jednostkę osadniczą lub inny obszar zabudowany odróżniające się od innych miejscowości odrębną nazwą, a przy jednakowej nazwie - odmiennym określeniem ich rodzaju;
- 5) miejscowość niezamieszкана - miejscowość, w której nie przebywa stale lub nie jest zameldowana na pobyt stały co najmniej jedna osoba;
- 6) miejscowość zamieszкана - miejscowość, w której stale przebywa lub jest zameldowana na pobyt stały co najmniej jedna osoba;
- 7) obiekt fizjograficzny - wyodrębniony składnik środowiska geograficznego, w szczególności: nizinę, wyżynę, wzgórze, pasmo górskie, górę, szczyt góry, przełęcz, dolinę, kotlinę, jaskinię, rzekę, kanał, jezioro, zatokę, bagno, staw, sztuczny zbiornik wodny, wodospad, las, kompleks leśny, uroczysko, półwysep, wyspę;
- 8) osada - niewielką jednostkę osadniczą na terenie wiejskim o odmiennym (wyróżniającym się) charakterze zabudowy albo zamieszkaną przez ludność związaną z określonym miejscem lub rodzajem pracy, w szczególności: osadę młyńską, osadę leśną, osadę rybacką, osadę kolejową, osadę po byłym państwowym gospodarstwie rolnym; osada może być samodzielna lub może stanowić część innej jednostki osadniczej;
- 9) osiedle - zespół mieszkaniowy stanowiący integralną część miasta lub wsi;
- 10) przysiółek - skupisko kilku gospodarstw położonych poza zabudową wsi stanowiące integralną część wsi;
- 11) rodzaj miejscowości - określenie charakteru miejscowości ukształtowanej w procesie rozwoju osadnictwa, w szczególności: miasto, osiedle, wieś, osada, kolonia, przysiółek i ich części;
- 12) wieś - jednostkę osadniczą o zwartej lub rozproszonej zabudowie i istniejących funkcjach rolniczych lub związanych z nimi usługowych lub turystycznych nieposiadającą praw miejskich lub statusu miasta.

Art. 3.

1. Urzędowe nazwy ustala się, zmienia i znosi dla:
 - 1) miejscowości zamieszkanymi i ich części;
 - 2) miejscowości niezamieszkanymi i ich części;
 - 3) obiektów fizjograficznych.
2. Przy ustalaniu urzędowych nazw, o których mowa w ust. 1, określa się również rodzaj danej miejscowości lub obiektu fizjograficznego. Do określenia i zmiany rodzaju miejscowości lub obiektu fizjograficznego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące ustalania i zmian ich nazw.

Rozdział 2

Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych

Art. 4.

1. Tworzy się Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych, zwaną dalej „Komisją”, jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach ustalania, dokonywania zmian i znoszenia urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz obiektów fizjograficznych, zwanych dalej „urzędowymi nazwami”.
2. Komisja działa przy ministrze właściwym do spraw administracji publicznej.
3. Do zadań Komisji należy:
 - 1) opiniowanie wniosków o ustalenie, zmianę lub zniesienie urzędowych nazw;
 - 2) opiniowanie projektów wykazów, o których mowa w art. 9 ust. 1;
 - 3) wnioskowanie o ustalenie, zmianę lub zniesienie urzędowych nazw miejscowości niezamieszkanymi i ich części;
 - 4) wyrażanie opinii w innych sprawach dotyczących realizacji ustawy.
4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) tryb pracy Komisji, uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnej pracy Komisji;
 - 2) wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom za udział w posiedzeniach Komisji, uwzględniając, że maksymalna wysokość wynagrodzenia nie może przekroczyć 60 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w odrębnych przepisach.

Art. 5.

1. W skład Komisji wchodzi:
 - 1) przewodniczący, którym jest przedstawiciel nauki z dziedziny językoznawstwa, powoływany na czteroletnią kadencję przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej spośród osób wskazanych przez Prezesa Polskiej Akademii Nauk;
 - 2) zastępcę przewodniczącego, powoływany na czteroletnią kadencję przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej na wniosek przewodniczącego Komisji spośród członków Komisji, o których mowa w pkt 4;
 - 3) sekretarz, którym jest przedstawiciel ministra właściwego do spraw administracji publicznej;
 - 4) sześciu członków powoływanych na czteroletnią kadencję przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej spośród przedstawicieli nauki zgłoszonych przez rady wydziałów szkół wyższych oraz rady naukowe komitetów i instytutów Polskiej Akademii Nauk - z dziedzin: językoznawstwa, historii, geografii i kartografii;

5) po jednym przedstawicielu: Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Głównego Geodety Kraju oraz Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, powoływanym na czteroletnią kadencję przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej [.] < ; >

<6) sekretarz Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, utworzonej na podstawie przepisu art. 23 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz.U. Nr 17, poz. 141).>

2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej odwołuje członka Komisji przed upływem kadencji w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) wniosku organu, który zgłosił kandydata na członka.

3. Obsługę administracyjną prac Komisji zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

4. Koszty działalności Komisji są pokrywane z budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw administracji publicznej.

dodany pkt 6 w ust. 1 w art. 5 wchodzi w życie z dn. 1.05.2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 17, poz. 141)

Rozdział 3

Urzędowe nazwy miejscowości i ich części oraz obiektów fizjograficznych

Art. 6.

1. Urzędowa nazwa jest ustalana:

- 1) dla miejscowości i ich części - w pierwszym i drugim przypadku deklinacji, a dla miast i wsi - także w formie przymiotnikowej utworzonej od ustalonej nazwy;
- 2) dla obiektów fizjograficznych - w pierwszym i drugim przypadku deklinacji.

2. Podmioty wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są obowiązane używać urzędowych nazw ustalonych zgodnie z niniejszą ustawą, z uwzględnieniem odpowiednich przypadków deklinacji.

Art. 7.

1. Urzędowe nazwy, z zastrzeżeniem art. 1 ust. 2, ustala, zmienia lub znosi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw administracji publicznej, po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w art. 8.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać dotychczasową nazwę urzędową, nazwę po zmianach, rodzaj miejscowości lub obiektu fizjograficznego, pierwszy i drugi przypadek deklinacji, a w przypadku nazw miast i wsi - również formę przymiotnika utworzonego od tej nazwy.

Art. 8.

1. Urzędowa nazwa jest ustalana, zmieniana lub znoszona na wniosek rady gminy, na obszarze której jest położona miejscowość lub obiekt fizjograficzny.
2. Rada gminy przedstawia wniosek, o którym mowa w ust. 1, ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody. W przypadku wniosku dotyczącego nazwy miejscowości zamieszkałej rada gminy jest obowiązana uprzednio przeprowadzić w tej sprawie konsultacje z mieszkańcami tej miejscowości, w trybie, o którym mowa w art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568).
3. Urzędowa nazwa może być ustalona, zmieniona lub zniesiona przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej z jego inicjatywy, a także z inicjatywy Komisji. Przed ustaleniem, zmianą lub zniesieniem urzędowej nazwy, minister występuje do rady gminy, starosty, właściwego miejscowo wojewody i Komisji, a w przypadku obiektu fizjograficznego także zarządu województwa - o opinię. Opinia rady gminy jest poprzedzana przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami miejscowości, której sprawa dotyczy.
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) uchwałę rady gminy w sprawie wystąpienia o ustalenie, zmianę lub zniesienie urzędowej nazwy, wraz z uzasadnieniem;
 - 2) w przypadku obiektu fizjograficznego - także opinie zarządów województw, na terenie których obiekt się znajduje;
 - 3) omówienie wyników konsultacji przeprowadzonych z mieszkańcami miejscowości, której wniosek dotyczy;
 - 4) opinię starosty powiatu, na terenie którego jest położona miejscowość lub obiekt fizjograficzny, jako właściwego w sprawach geodezji i gospodarki gruntami;
 - 5) mapę topograficzną z zaznaczonymi granicami miejscowości, jej części lub obiektu fizjograficznego, będących przedmiotem wniosku;
 - 6) informację o kosztach finansowych proponowanej zmiany.
5. Wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony:
 - 1) w przypadku niewyrażenia opinii, o których mowa w ust. 3, w terminie 60 dni od dnia otrzymania wystąpienia o opinię;
 - 2) w przypadku niewyrażenia opinii, o których mowa w ust. 4 pkt 2 i 4, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia o opinię.
6. Wojewoda jest obowiązany przekazać ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej wniosek, o którym mowa w ust. 1, nie później niż w ciągu 30 dni od jego otrzymania, dołączając swoją opinię. Wniosek przekazany przez wojewodę podlega zaopiniowaniu przez Komisję.
7. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej w terminie do dnia 31 marca roku poprzedzającego rok, w którym ma nastąpić ustalenie, zmiana lub zniesienie urzędowej nazwy.

8. Ustalenie, zmiana lub zniesienie urzędowych nazw następuje z dniem 1 stycznia.
9. W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw administracji publicznej zawiadamia niezwłocznie, za pośrednictwem wojewody, wnioskodawcę o przyczynach nieuwzględnienia wniosku.

Rozdział 4

Wykazy urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz obiektów fizjograficznych

Art. 9.

1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy, ustali, w drodze rozporządzenia, wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz, w terminie dziesięciu lat, wykaz urzędowych nazw obiektów fizjograficznych, zwane dalej „wykazami”.
2. Urzędowe nazwy podaje się w wykazach w pierwszym przypadku deklinacji, w kolejności alfabetycznej, z określeniem rodzaju miejscowości lub obiektu fizjograficznego, określeniem umiejscowienia w jednostkach zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa oraz z podaniem końcówki drugiego przypadku deklinacji, a dla miast i wsi również formy przymiotnikowej nazwy.
3. W wykazach podaje się także:
 - 1) siedmiocyfrowy identyfikator miejscowości z krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego „TERYT”;
 - 2) współrzędne geograficzne obiektów fizjograficznych;
 - 3) w przypadku części miejscowości - nazwę miejscowości, do której dana część należy.
4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej ogłasza, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, aktualne wykazy urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz obiektów fizjograficznych. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 10.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, Nr 115, poz. 1229 i Nr 125, poz. 1363 oraz z 2003 r. Nr 162, poz. 1568) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa reguluje sprawy dotyczące:

 - 1) geodezji i kartografii,

- 2) krajowego systemu informacji o terenie,
- 3) ewidencji gruntów i budynków,
- 4) inwentaryzacji i ewidencji sieci uzbrojenia terenu,
- 5) rozgraniczania nieruchomości,
- 6) państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego,
- 7) uprawnień do wykonywania prac geodezyjnych i kartograficznych,
- 8) numeracji porządkowej nieruchomości w miejscowościach.”;

2) po rozdziale 8 dodaje się rozdział 8a w brzmieniu:

„Rozdział 8a

Numeracja porządkowa nieruchomości w miejscowościach

Art. 47a. Do zadań gminy należy:

- 1) umieszczanie i utrzymywanie w należytych stanie tabliczek z nazwami ulic i placów w miastach oraz innych miejscowościach na obszarze gminy,
- 2) ustalanie numerów porządkowych nieruchomości zabudowanych oraz nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a także prowadzenie i aktualizowanie ewidencji numeracji porządkowej nieruchomości.

Art. 47b. 1. Właściciele nieruchomości zabudowanych oraz nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego są obowiązani umieścić na nieruchomości, w widocznym miejscu, tabliczkę z numerem porządkowym nieruchomości oraz utrzymywać ją w należytych stanie.

2. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania numerów porządkowych oraz oznaczania nimi nieruchomości, uwzględniając w szczególności, że oznaczenie nieruchomości numerem porządkowym następuje z urzędu lub na wniosek właściciela nieruchomości.”.

Art. 11.

W ustawie z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 34, poz. 198, z późn. zm.²⁾) w art. 1 uchyla się pkt 1.

²⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1990 r. Nr 43, poz. 253 i Nr 87, poz. 506, z 1991 r. Nr 95, poz. 425, Nr 107, poz. 464 i Nr 114, poz. 492, z 1995 r. Nr 90, poz. 446, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 121, poz. 769 oraz z 1998 r. Nr 162, poz. 1126.

Art. 12.

Do czasu powołania składu osobowego Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych, nie dłużej jednak niż przez rok od dnia wejścia w życie ustawy, jej zadania wykonuje Komisja Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych utworzona na podstawie rozporządzenia wymienionego w art. 15.

Art. 13.

Wnioski w sprawie ustalania lub zmiany urzędowej nazwy, złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie ustawy, uznaje się za złożone w terminie i trybie określonym w ustawie.

Art. 14.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, jednak nie dłużej niż przez rok od dnia wejścia w życie ustawy, zachowują moc przepisy wydane na podstawie rozporządzenia wymienionego w art. 15.

Art. 15.

Traci moc rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ustalaniu nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych oraz o numeracji nieruchomości (Dz.U.R.P. Nr 94, poz. 850 oraz Dz.U. z 1948 r. Nr 36, poz. 251, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198).

Art. 16.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.